

BH2022. 113.

A perköltség-biztosíték adása kapcsán a lakóhely – ideértve ebben az esetben lakóhely hiányában a szokásos tartózkodási helyet is – nem szűkíthető le az Nytv. szerinti lakóhelyre, hanem azon minden olyan helyet érteni kell, ahol a természetes személy fél a rendszeres, huzamos tartózkodás céljával ténylegesen él, vagy tartózkodik [2016. évi CXXX. törvény 595. §; 1992. évi LXVI. törvény 4. § (1) bek.; 2007. évi II. törvény 73. § (3) bek.].¹

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Észak-alföldi Regionális Igazgatósága a 106–2–14857/2/2021-T. számú elsőfokú határozatával a felperes tanulmányok folytatása célú tartózkodási engedélyét visszavonta. A felperes fellebbezése folytán eljár alperes a 106-T–15526/1/2021. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[2] A felperes az alperes határozatával szemben keresetet terjesztett elő, melyben az alperesi határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő megsemmisítését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte.

[3] Az alperes védiratában a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 36. § (1) bekezdés *k*) pontja alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 595. § (1) bekezdésére hivatkozással kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze a felperest 70 000 Ft értékű perköltség-biztosíték nyújtására. Kifejtette, hogy esetleges pernyertessége esetén perköltség iránti igényének nem tud érvényt szerezni azon külföldiek tekintetében, akik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) szerinti lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem, csak szálláshellyel rendelkezhetnek. Tekintettel arra, hogy felperes az Nytv. 4. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjaiban megjelölt személyi körbe nem tartozó nem magyar állampolgár, ezért esetében a perköltségbiztosíték-adási kötelezettség alperes álláspontja szerint fennáll.

[4] Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes lakóhelye Nigéria területén található, azaz a felperes sem az EU tagállamában, sem az EGT-ről szóló megállapodásban részes államban, vagy nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban nem rendelkezik lakóhellyel. Nincs továbbá tudomása arról, hogy a felperes a perköltség-biztosíték fedezetéül szolgáló belföldi ingatlannal, vagyonnal rendelkezne, illetve, ha mégis, abból az alperes esetleges perköltség igényének kielégítése aránytalan nehézséggel járna.

Az elsőfokú bíróság végzése

[5] A Debreceni Törvényszék az alperes perköltség-biztosíték adása iránti kérelmét elutasította. Megállapította, hogy a felperes a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harm. tv.) 1. § (1) bekezdése alapján Magyarországon tartózkodik, így a szokásos tartózkodási helye Magyarország területén van, ezért jelen perben perköltség-biztosíték adására a felperes nem kötelezhető. Kifejtette továbbá, hogy az az alperes által hivatkozott körülmény, hogy a felperes esetleges pervesztessége folytán olyan személynek fog minősülni, aki nem rendelkezik magyarországi szálláshellyel és tőle a perköltség

¹ Forrás: <https://kuria-birosag.hu/kuriai-dontesek>

behajtása aránytalan nehézséggel járna, nem ad alapot a Pp. 595. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések figyelmen kívül hagyására, jelesül arra, hogy jelenleg felperes szokásos tartózkodási helye Magyarország területén található, így perköltség-biztosíték adására nem kötelezhető.

A fellebbezés

[6] Az alperes az elsőfokú bíróság végzésével szemben előterjesztett fellebbezésében a végzés megváltoztatását és kérelme teljesítését kérte. Az álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy felperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik Magyarországon. Tekintettel arra, hogy a Kp. és a Pp. nem tartalmaz a lakóhely és tartózkodási hely értelmezésére vonatkozó fogalom meghatározást, azt az Nytv. szerint kell értelmezni. Az Nytv. 4. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt személyi körbe nem tartozó harmadik országbeli állampolgárokra, így felperesre sem terjed ki. Utalt továbbá arra, hogy a harmadik országbeli állampolgár Magyarországon a Harmtv. 73. § (3) bekezdése szerint nem lakó- vagy tartózkodási hellyel, hanem szálláshellyel rendelkezik.

[7] Az alperes szerint azt, hogy a Magyarországon tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek nem rendelkeznek magyarországi lakóhellyel (tartózkodási hellyel) alátámasztja a Harmtv. végrehajtására kiadott 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 91. § (1)–(3) bekezdése is, mivel ott a jogalkotó rögzítette, hogy a tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár az ideiglenes letelepedési engedély, a nemzeti letelepedési engedély, illetve az EK letelepedési engedély iránti kérelme előterjesztésével egyidejűleg terjeszti elő az első magyarországi lakóhelyének létesítése iránti kérelmét. A letelepedett státusszal rendelkező személyek pedig már rendelkeznek magyarországi lakóhellyel, szerepelnek a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, beletartoznak az Nytv. 4. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt személyi körbe, a jogszerűen tartózkodó, tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok, akik nem tartoznak az Nytv. 4. § (1) bekezdés a) pontjának hatálya alá, nem szerepelnek a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, a szálláshelyükre vonatkozó adatokat a Harmtv. X. fejezete alapján az alperes kezeli.

[8] Az alperes a fellebbezésében annak vonatkozásában, hogy a tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok Magyarországon szálláshellyel rendelkeznek, így nem tartoznak Nytv. hatálya alá, a Kúria Kpkf.VI.39.885/2020/2., Kkk.V.39.590/2020/2., Kpkf. VI.39.976/2020/2. számú döntéseire hivatkozott.

[9] A felperes a fellebbezésre nyilatkozatot nem tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[11] A Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés keretei között bírálta felül.

[12] A Pp. 595. § (1) bekezdése kimondja, hogy az a felperes, akinek lakóhelye, székhelye vagy szokásos tartózkodási helye nem az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, valamint nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban van, az alperes kérelmére, az alperes perköltségének fedezése céljából biztosítékot köteles adni.

[13] A jelen ügyben a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Pp. 595. §-a értelmezése során a harmadik országbeli állampolgár szálláshelye szokásos tartózkodási helynek minősül-e.

[14] A Pp. 7. § 3. pontja értelmében a „lakóhely (lakóhely hiányában tartózkodási hely)”, illetve a „kézbesítési cím (ha lakóhelytől vagy tartózkodási helytől eltér)” a természetes személy azonosító adata. Ebből következően a Pp. alkalmazása során a lakóhely – ideértve ebben az esetben lakóhely hiányában a tartózkodási helyet is – nem szűkíthető le az Nytv. szerinti lakóhelyre, hanem azon

mindazon helyet érteni kell, ahol a természetes személy fél a rendszeres, huzamos tartózkodás céljával ténylegesen él vagy tartózkodik. Ezt támasztja alá az értelmező rendelkezés következő fordulata is, amely szerint kézbesítési cím jelentőséggel csak abban az esetben bír, ha az a lakóhelytől vagy tartózkodási helytől eltér.

[15] Rá kell mutatni továbbá, hogy a Pp. szabályai – eltérően a korábban hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 89. §-ában foglaltaktól – a perköltség-biztosíték adása iránti kötelezettség alapját már nem a fél állampolgárságához, hanem a harmadik országbeli (nem az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, valamint nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban lévő) lakóhelyéhez, illetve szokásos tartózkodási helyéhez köti. Az alperes érvelésének elfogadása tulajdonképpen arra vezetne, hogy a fél szokásos tartózkodási helye az állampolgársága alapján lenne megítélhető, ami így ellentétes lenne a Pp. hatályos szabályozási koncepciójával is.

[16] A Pp. fogalomrendszere a „szokásos” tartózkodási helyet csak a perköltség-biztosíték jogintézménye kapcsán használja. Ebből következően a „szokásos” tartózkodási hely fogalma a tartózkodási helyhez képest olyan többlettartalommal rendelkezik, amely a tartózkodás rendszerességét, életvitelszerűségét hangsúlyozza. Abból az alperes által hivatkozott Nytv. és Harmtv. szerinti fogalmi (és személyi hatálybeli) különbségek nem vezethetők le. Nincs jelentősége továbbá annak sem, hogy a Pp. 595. § (1) bekezdése szerinti lakóhelyet vagy a szokásos tartózkodási helyet mely hatóság, mely jogszabályi rendelkezés alapján, milyen elnevezéssel tartja nyilván.

[17] Másrészt a lakóhelynek vagy a szokásos tartózkodási helynek a kérelem elbírálásakor kell fennállnia. Nem értékelhető így az sem, hogy a felperes a pervesztességét követően (várhatóan) hol tartózkodna.

[18] Az alperes hivatkozott a Kúria Kpkf.VI.39.885/2020/2., Kkk.V.39.590/2020/2., Kpkf.VI.39.976/2020/2. számú döntéseiben megnyilvánuló gyakorlatára, amely szerint az Nytv. által definiált tartózkodási hely és a szálláshely eltérő fogalmak. Szálláshely alatt a Harmtv. 13. § (1) bekezdés e) pontja, 96. § (1) bekezdés i) pontja, 98. § (1) bekezdés g) pontja szerinti, valamint a Harmtv. végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet 155. §-ában és 156. §-ában megjelenő, azaz az idegenrendészeti tartózkodási jogcímekkel összefüggésben bejelentendő szálláshely került szabályozásra. A szálláshely és a tartózkodási hely tehát nem szinonim fogalmak, a tartózkodási helyen alapuló illetékességi szabály – arra vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányában – nem terjeszthető ki a szálláshelyre. A tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok nem tartoznak az Nytv. hatálya alá, az Nytv. szerinti lakóhellyel, tartózkodási hellyel nem, csak szálláshellyel rendelkezhetnek, ez utóbbi azonban a Kp. 13. § (1) bekezdés c) pontja szerinti illetékességi okot nem alapozza meg. Ezért a jelenleg tartózkodási engedéllyel sem rendelkező harmadik országbeli állampolgár felperes tekintetében a lakóhely, tartózkodási hely fogalma nem értelmezhető, ezért a Kp. 13. § (1) bekezdés c) pontja sem alkalmazható.

[19] A Kúria megállapította, hogy a hivatkozott ügyek és jelen ügy között a Jogegységi Panasz Tanács Jpe.I.60.002/2021/7. határozatának [19]–[21] és [25] bekezdéseiben kifejtettek szerinti ügyazonosság nem állt fenn. Egyrészt a hivatkozott döntések a Kp. illetékességi szabályainak értelmezése kapcsán születtek. Ezzel szemben jelen ügy tárgya a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 595. § értelmezése volt.

[20] Ez utóbbi jogintézmény célja annak biztosítása, hogy az alperes a felperes által letett biztosítékból könnyen kielégítést nyerjen abban az esetben, ha a perköltség tekintetében hozott magyar határozatot csak külföldön, a végrehajtás helye szerinti külföldi állam belső joga alapján lehetne végrehajtani. Ilyen esetben ugyanis a külföldi végrehajtás kezdeményezése körülményesebb a belföldi végrehajtásénál, amennyiben pedig nincs olyan jogi norma, amely a határozat külföldi végrehajtásának jogi alapját képezhetné, az alperes csak a felperes általi önkéntes teljesítés esetén juthatna hozzá követeléséhez. A Pp. 595. §-a tehát azon a feltevésen alapul, hogy az a fél, akinek lakóhelye, székhelye vagy szokásos tartózkodási helye nem az Európai Unió tagállamában, az

Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, valamint nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban van, ezen államokban jellemzően vagyonnal sem rendelkezik.

[21] A Pp. 595. § rendelkezései tehát a Kp. 13. §-hoz képest teljesen eltérő célra irányulnak. A külföldi végrehajtás ugyanis az adós (jelen esetben a felperes) külföldön található végrehajtható vagyona, jövedelme esetében értelmezhető, mindezért a szokásos tartózkodási hely fogalmát ennek fényében értelmezve megállapítható, hogy az életvitelszerű tartózkodás – és így az annak államában nagy valószínűséggel fellelhető végrehajtható vagyona, jövedelme – és nem a tartózkodás adminisztratív nyilvántartása bír döntő jelentőséggel.

[22] Ezt az értelmezést támasztja alá többek között a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 16. § k) pontja is, amely szerint a végrehajtási lapot kiállító járásbíróóság illetékessége az adós lakóhelye, székhelye hiányában az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyának helyén is alapulhat. Belföldi vagyontárgyra vezethető végrehajtás esetén pedig a perköltség-biztosíték adásának célja, a kiküszöbölendő külföldi végrehajtás sem jöhet szóba.

[23] Másrészt az alperes által hivatkozott ügyek és jelen ügy között a ténybeli azonosság sem állapítható meg, mivel az alperes ugyan a felperes tartózkodási engedélyét visszavonta, azonban az elsőfokú bíróság elrendelte a felperes által előterjesztett keresetlevél benyújtásának az alperes 106-T-15526/1/2021. számú határozatára vonatkozó teljes halasztó hatályát.

[24] A kifejtetekre tekintettel a perköltség-biztosíték adása kapcsán annak van jelentősége, hogy a rendelkezésre álló és a felek által nem vitatott adatok szerint a felperesnek az alperes kérelme előterjesztésének időpontjában és annak elbírálásakor Magyarországon volt a szokásos tartózkodási helye. Ennek megfelelően a Pp. 595. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltétel, nevezetesen az, hogy a felperes lakóhelye, székhelye vagy szokásos tartózkodási helye nem az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban, nemzetközi szerződés alapján velük egy tekintet alá eső államban legyen, nem valósul meg, így a felperes perköltség-biztosíték adására sem kötelezhető.

[25] A Kúria mindezek alapján az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. (*Kúria Kpkf.IV.41.154/2021.*)

TARTALOMJEGYZÉK

A tartalomjegyzék megjelenítéséhez kattintson a szürke háttérű szövegrészen jobb egér gombbal és válassza ki a Mező frissítése menüpontot.